

รายงานการประชุม
รายงานความก้าวหน้า (Progress Report) โครงการสำรวจศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะ
ทั่วประเทศ เพื่อส่งเสริมพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพของประเทศ
ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘
วันศุกร์ที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๘

ณ ห้องประชุม ๕๓๑ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กรรมการผู้เข้าประชุม

- นายธานินทร์ ณะเอม ประธานกรรมการ
รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- นายวิทยา ปิ่นทอง รองประธานกรรมการ
ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
- นางสาวธันยดา ลิมศิริ กรรมการ
นักพัฒนาการท่องเที่ยวชำนาญการ
แทน อธิบดีกรมการท่องเที่ยว
- นางสาววณณา พรหมเพ็ญ กรรมการ
หัวหน้าฝ่ายทรัพยากรธรรมชาติ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- นางสาวจรรยาพร ไยแก้ว กรรมการ
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ กรมเจ้าท่า
- นายเจนวิทย์ ธรรมวิจารณ์ กรรมการ
นักวิชาการประมงปฏิบัติการ
แทน ผู้อำนวยการสถานีวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเล ชายฝั่งทะเล และป่าชายเลน
กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง
- นายอนุพันธ์ ภูพุกก์ กรรมการ
ผู้อำนวยการส่วนจัดการท่องเที่ยว
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช
- นางมิ่งขวัญ ธรรมศิริกุล กรรมการ
นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการพิเศษ
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- นาวาเอก นันทพล มลารัตน์ กรรมการ
รองผู้อำนวยการสำนักจิตวิทยา
แทน ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่กองทัพเรือ กรมกิจการพลเรือนทหารเรือ
- นางสาวพรสุข จงประสิทธิ์ กรรมการ
ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาขีดความสามารถการท่องเที่ยว
องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)

๑๑. นายเชิญ ไกรนา กรรมการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
แผน ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคกลาง
๑๒. นางสาวโสภา จำนงค์ศรี กรรมการและเลขานุการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๓. นายรัชไท กীরติพงศ์ไพบูลย์ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๔. นางสาวกัลย์ธีรา ชุมปัญญา กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กรรมการผู้ลาประชุม

๑๕. นายยุทธชัย สุนทรรัตน์เวช ตัดภารกิจ
รองประธานด้านตลาดในประเทศ สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑๖. นายสถาพร แก้วพิลาภรณ์ นักพัฒนาการท่องเที่ยว กรรมการท่องเที่ยว
๑๗. นางสาวฐนิดา วุฒิกวีเกียรติ เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศแหล่งท่องเที่ยว
องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการ
ท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)
๑๘. นายนพพร วงศ์วิวัฒน์ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สศช.
๑๙. นางสาวสุภัทรา ต้นเงิน นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สศช.
๒๐. นางสาวกานต์กมล สินเจริญ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ สศช.

ที่ปรึกษาโครงการ (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)

๒๑. รองศาสตราจารย์ ดร. ธนรัตน์ แต้ววัฒนา ผู้เชี่ยวชาญ
๒๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาวดี โพธิยะราช นักวิจัย
๒๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักรธร บุญทวีวัฒน์ นักวิจัย
๒๔. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญธรรม วงศ์ไชย นักวิจัย
๒๕. ดร. เพ็ญสุดา พันฤทธิ์ดำ นักวิจัย
๒๖. อาจารย์ เกวลิน มะลิ นักวิจัย
๒๗. อาจารย์ กนกพร เพ็ชรประเสริฐ นักวิจัย
๒๘. อาจารย์ สรวุฒ ยอดมณี นักวิจัย
๒๙. อาจารย์ มนต์ชัย ลีลาถาวรสุข นักวิจัย
๓๐. นางยุพิน เสมอวงศ์ ผู้ช่วยนักวิจัย
๓๑. นางสาวอัญชลี รื่นฤทธิ์ ผู้ช่วยนักวิจัย
๓๒. นางสาวจตุพร เจริญเจริญ ผู้ช่วยนักวิจัย

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

- ภาคการท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ โดยเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างรายได้ให้กับระบบเศรษฐกิจ และทำให้เกิดการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่นและชุมชนทั่วประเทศ ทั้งนี้ การพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจำเป็นต้องเน้นการพัฒนาการเติบโตจากภายใน (Inclusive Growth) ควบคู่กับการตระหนักถึงความยั่งยืน ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญในสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนอย่างแท้จริง และนำประเทศไทยให้หลุดพ้นจากประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูงได้ในอนาคต

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องเพื่อพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๒.๑ รายงานความก้าวหน้า (Progress Report) ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘

- ฝ่ายเลขานุการฯ เสนอให้ที่ประชุมพิจารณารายงานความก้าวหน้า (Progress Report) โครงการสำรวจศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวทั่วประเทศฯ ตามที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่ปรึกษาโครงการฯ ได้ส่งมอบเมื่อวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๕๘ ทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ โดยที่ปรึกษาได้นำเสนอรายงานความก้าวหน้า (Progress Report) สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- ๑.๑ สรุปข้อมูลการลงพื้นที่สำรวจเกาะ ที่ปรึกษาดำเนินการสำรวจพื้นที่ในภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และฝั่งอันดามัน จำนวน ๓๓ เกาะ ดังนี้

ครั้งที่	วันที่	จังหวัด	เกาะ
๑.	๔ - ๖ เม.ย. ๒๕๕๘	ระนอง	เกาะพยาม เกาะทรายดำ เกาะช้าง
๒.	๑๗ - ๒๑ เม.ย. ๒๕๕๘	กระบี่ ตรัง ภูเก็ต พังงา	เกาะลันตาใหญ่ เกาะลันตาน้อย เกาะสิบอยา เกาะยั้ง เกาะปู เกาะลิบง เกาะภูเก็ต เกาะยาวน้อย เกาะยาวใหญ่
๓.	๒๕ - ๒๗ เม.ย. ๒๕๕๘	พังงา	เกาะคอเขา เกาะพระทอง เกาะระ
๔.	๒ - ๕ พ.ค. ๒๕๕๘	กระบี่ สตูล พัทลุง	เกาะไหง เกาะตะรุเตา เกาะกาบัง เกาะอาดัง เกาะราวี เกาะหลีเป๊ะ เกาะหมาก เกาะสี่เกาะห้า
๕.	๒๘ - ๓๐ ส.ค. ๒๕๕๘	สุราษฎร์ธานี	เกาะสมุย เกาะพะงัน เกาะเต่า เกาะนางยวน
๖.	๓ - ๖ ก.ย. ๒๕๕๘	ระยอง ชลบุรี ตราด ฉะเชิงเทรา	เกาะเสม็ด เกาะล้าน เกาะช้าง เกาะกูด เกาะหมาก เกาะกลาง

ทั้งนี้ ที่ปรึกษาได้รายงานผลการสำรวจศักยภาพเกาะในประเด็นต่างๆ ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมทั่วไป โครงสร้างพื้นฐาน สภาพสิ่งแวดล้อม การใช้ประโยชน์จากที่ดิน และ ปัญหาของเกาะ/หมู่เกาะ จำนวน ๑๖ เกาะ ซึ่งที่ปรึกษาจะดำเนินการเพิ่มเติมข้อมูลผลการสำรวจเกาะทั้งหมดไว้ในรายงานการศึกษาชั้นกลาง (Interim Report) และนำเสนอต่อคณะกรรมการกำกับฯ ในคราวประชุมครั้งต่อไป

- ๑.๒ การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวยุทธศาสตร์ ได้ประยุกต์ใช้แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันตามระบบเพชร (Diamond Model) ของ Michael E. Porter โดยวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม ๔ ด้าน ได้แก่ สภาพปัจจัยการผลิตภายในประเทศ (Factor Conditions) สภาพของอุปสงค์ (Demand Conditions) ธุรกิจที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน (Related and Supporting Industries) และกลยุทธ์ โครงสร้าง และสภาพการแข่งขันของประเทศ (Firm Strategy, Structure and Rivalry) ซึ่งเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ทั้งนี้ ได้วิเคราะห์ศักยภาพการแข่งขันจากข้อมูลทุติยภูมิ เพื่อประเมินศักยภาพของการท่องเที่ยวยุทธศาสตร์ของประเทศในภาพรวม โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละด้านของ Diamond Model ซึ่งมีคะแนนด้านละ ๑๘ คะแนน รวมคะแนนทุกด้าน ๗๒ คะแนน โดยเกณฑ์การพิจารณากำหนดไว้ดังนี้

เกณฑ์ตาม Diamond Model	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	เกณฑ์การพิจารณา
สภาพปัจจัยการผลิตภายในประเทศ	๑๘	๑๐	คะแนนภาพรวม ๐ - ๒๔ → ศักยภาพต่ำ ๒๕ - ๔๘ → ศักยภาพปานกลาง ๔๙ - ๗๒ → ศักยภาพสูง
▪ แรงงานภาคการท่องเที่ยว	๖	๔	
▪ จำนวนแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะ	๖	๒	
▪ ทรัพยากรทางทะเล	๖	๔	
สภาพของอุปสงค์	๑๘	๑๔	
▪ จำนวนนักท่องเที่ยว	๖	๔	
▪ การเข้าพักแรม	๖	๔	
▪ รายได้จากการท่องเที่ยวและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว	๖	๖	
กลยุทธ์ โครงสร้าง และสภาพการแข่งขัน	๑๘	๑๘	องค์ประกอบแต่ละด้าน ๑ - ๖ → ศักยภาพต่ำ ๗ - ๑๒ → ศักยภาพปานกลาง ๑๓ - ๑๘ → ศักยภาพสูง
▪ การขยายตัวของธุรกิจท่องเที่ยว	๖	๖	
▪ ความยั่งยืนของการท่องเที่ยว	๖	๖	
▪ การแข่งขันด้านการท่องเที่ยว	๖	๖	
ธุรกิจที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน	๑๘	๑๓	
▪ การขยายตัวของธุรกิจที่เกี่ยวข้อง	๖	๔	
▪ การขยายตัวของธุรกิจขนส่ง	๖	๕	
▪ การสนับสนุนจากภาครัฐ	๖	๔	
สรุปผล	๗๒	๕๕	ศักยภาพสูง

ผลการประเมินศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะในประเทศไทยพบว่ามีศักยภาพสูง (๕๕ คะแนน) โดยประเทศไทยมีจุดเด่นด้านกลยุทธ์ โครงสร้าง และสภาพการแข่งขันที่มีผลการประเมินเต็ม ๑๘ คะแนน รองลงมา ได้แก่ ด้านสภาพอุปสงค์ (๑๔ คะแนน) ด้านธุรกิจที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนกัน (๑๓ คะแนน) และด้านสภาพปัจจัยการผลิตภายในประเทศ (๑๐ คะแนน) ตามลำดับ

- ๑.๓ การประเมินคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะ จำนวน ๓๓ เกาะ โดยใช้เครื่องมือแบบประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติประเภทเกาะของกรมการท่องเที่ยว และปรับปรุงเพิ่มเติมโดยที่ปรึกษา แบ่งแนวทางการประเมินออกเป็น ๒ กรณี ได้แก่ เกาะที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยว และเกาะที่ไม่มีการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

องค์ประกอบ	คะแนนเต็ม	ระดับมาตรฐาน
กรณีที่ ๑ เกาะที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยว		
▪ คุณค่าด้านการท่องเที่ยวและความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย	๑๑๕	มากกว่า ๑๗๕ → คุณภาพสูง ๑๔๘ - ๑๗๔ → คุณภาพปานกลาง น้อยกว่า ๑๔๗ → คุณภาพต่ำ
▪ ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว	๗๐	
▪ การบริหารจัดการ	๗๕	
รวม	๒๖๐	
กรณีที่ ๒ เกาะที่ไม่มีการพัฒนาการท่องเที่ยว		
▪ คุณค่าด้านการท่องเที่ยวและความเสี่ยงต่อการถูกทำลาย	๑๑๕	มากกว่า ๑๒๔ → คุณภาพสูง ๖๒ - ๑๒๔ → คุณภาพปานกลาง น้อยกว่า ๖๒ → คุณภาพต่ำ
▪ ศักยภาพในการพัฒนาการท่องเที่ยว	๗๐	
รวม	๑๘๕	

๑.๓.๑ ผลการประเมินคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะ ในส่วนของเกาะที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยวพบว่า เกาะที่มีคะแนนระดับมาตรฐานคุณภาพสูงมีจำนวน ๔ เกาะ มาตรฐานคุณภาพปานกลาง ๑๒ เกาะ และมาตรฐานคุณภาพต่ำ ๑๑ เกาะ ในขณะที่เกาะที่ไม่มีการพัฒนาการท่องเที่ยวพบว่า เกาะมาตรฐานคุณภาพสูงมีจำนวน ๔ เกาะ และมาตรฐานคุณภาพปานกลาง ๒ เกาะ ดังนี้

ระดับ	คะแนน	เกาะ	จังหวัด	ระดับ	คะแนน	เกาะ	จังหวัด
เกาะที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยว							
สูง	๒๐๒.๐	กูด	ตราด	กลาง	๑๕๕.๕	พระทอง	พังงา
	๑๙๖.๕	พะงัน	สุราษฎร์ธานี		๑๕๒.๕	กลาง	ฉะเชิงเทรา
	ต่ำ	๑๘๘.๕	ยาวน้อย	กระบี่	๑๓๙.๐	เกาะสีเกาะท่า	พัทลุง
		๑๘๗.๐	ช้าง	ตราด	๑๓๗.๐	พะยาม	ระนอง
กลาง	๑๗๓.๕	ลันตาใหญ่	กระบี่	๑๓๖.๕	เสม็ด	ระยอง	
	๑๗๓.๐	เต่า	สุราษฎร์ธานี	๑๓๕.๐	ลำน	ชลบุรี	
	๑๗๑.๐	ภูเก็ต	ภูเก็ต	๑๓๔.๕	ตะรุเตา	สตูล	
	๑๗๐.๐	หมาก	ตราด	๑๓๔.๐	ปู	กระบี่	
	๑๗๐.๐	สมุย	สุราษฎร์ธานี	๑๓๕.๕	ยาวใหญ่	พังงา	
	๑๖๖.๐	หมาก	พัทลุง	๑๒๖.๐	ช้าง	ระนอง	
	๑๖๕.๕	ไหง	กระบี่	๑๒๔.๕	อาดัง	สตูล	
	๑๕๗.๕	คอเขา	พังงา	๑๒๔.๕	ราวี	สตูล	
	๑๕๗.๐	กาเบ็ง	สตูล	๑๒๑.๐	หลีเป๊ะ	สตูล	
	๑๕๕.๕	นางยวน	สุราษฎร์ธานี				
เกาะที่ไม่มีการพัฒนาการท่องเที่ยว							
สูง	๑๕๓.๐	ลันตาน้อย	กระบี่	สูง	๑๓๐.๐	ศรีบอยา	กระบี่
	๑๔๐.๕	ลิบง	กระบี่	กลาง	๑๐๕.๐	ทรายดำ	ระนอง
	๑๓๒.๕	ระ	พังงา		๙๑.๕	อั้ง	กระบี่

๑.๓.๒ การศึกษาแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะในระดับกรณีศึกษา ที่ปรึกษาได้คัดเลือกเกาะจากทั้ง ๒ กรณีศึกษาโดยแบ่งตามคุณภาพที่แตกต่างกัน โดยได้ทำการคัดเลือกเกาะกูด จ.ตราด เนื่องจากมีคะแนนรวมสูงที่สุด เกาะหมาก จ.พัทลุง หรือเกาะไหง จ.กระบี่ ในประเภทเกาะที่มีคะแนนระดับมาตรฐานคุณภาพปานกลาง และเกาะหลีเป๊ะ จ.สตูล ในประเภทเกาะที่มีคะแนนระดับมาตรฐานคุณภาพต่ำ

๒. ความเห็นและประเด็นอภิปราย

- ๒.๑ ความครบถ้วนของสาระสำคัญตามข้อกำหนดการศึกษา (TOR) ข้อ ๘.๒ ใน TOR ระบุว่า “รายงานการศึกษาชั้นกลาง (Interim Report) จะต้องครอบคลุมเนื้อหา ได้แก่ ผลการวิจัย ตั้งแต่ระยะเริ่มต้นของการดำเนินโครงการ ผลการศึกษาสถานภาพและขีดความสามารถ โดยรวมของแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะ/หมู่เกาะของประเทศ และการวิเคราะห์เชิงลึก” โดยรายงานความก้าวหน้า (Progress Report) มีการแสดงผลการวิจัยตั้งแต่ระยะเริ่มต้น ตามที่ปรากฏในรายงานการศึกษาขั้นต้น (Inception Report) แล้ว อย่างไรก็ตาม ยังขาดความชัดเจนในการศึกษาสถานภาพและการวิเคราะห์เชิงลึกที่แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะในภาพรวม รวมทั้งการนำเสนอผลการสำรวจพื้นที่ทั้ง ๓๓ เกาะยังไม่ครอบคลุมสมบูรณ์และสอดคล้องเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งอาจส่งผลต่อการวิเคราะห์เชิงลึกตามวิธีประเมินคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะของที่ปรึกษาได้
- ๒.๒ การดำเนินการตามมติคณะกรรมการกำกับฯ รายงานความก้าวหน้า (Progress Report) พบว่าที่ปรึกษายังไม่มีการปรับปรุงสาระสำคัญของรายงานการศึกษาตามข้อเสนอแนะและความเห็นของคณะกรรมการกำกับฯ ในคราวประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ดังนี้
- ๒.๒.๑ การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวประเภทเกาะ และแนวโน้มการท่องเที่ยวรูปแบบต่างๆ รวมทั้งระดับขีดความสามารถในการรองรับของแหล่งท่องเที่ยว (Carrying Capacity)
- ๒.๒.๒ เกณฑ์การคัดเลือกพื้นที่ที่ต้องครอบคลุมทั้งมิติเชิงเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยควรพิจารณาการใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญจากพื้นที่ (Multi-Criteria Analysis : MCA) และไม่ควรเลือกศึกษาเกาะที่มีแผนบริหารจัดการที่ชัดเจนอยู่แล้ว เช่น เกาะภูเก็ตและเกาะสมุย รวมถึงเกาะที่มีกฎหมายเฉพาะที่ไม่สามารถเข้าไปปรับเปลี่ยนพื้นที่ได้
- ๒.๒.๓ การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยว ได้แก่ แผนการพัฒนานโยบาย และยุทธศาสตร์ทั้งในระดับประเทศ ระดับกระทรวง และระดับกลุ่มจังหวัด/จังหวัด กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเกาะ หลักการเศรษฐกิจภาคทะเล (Blue Economy) หรือการท่องเที่ยวทางทะเล (Sea Tourism) ซึ่งเน้นประเด็นทะเลและมหาสมุทรในมิติต่างๆ อาทิ สิ่งแวดล้อม การศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศ และการศึกษาประเด็นความมั่นคงที่เชื่อมโยงกับพื้นที่เกาะ
- ๒.๒.๔ ข้อมูลทางสถิติ แผนที่ และรูปภาพยังขาดความทันสมัย รูปแบบและการสะกดตัวอักษรภาษาอังกฤษไม่เป็นสากล รวมถึงการบอกแหล่งที่มาของข้อมูลที่ใช้อ้างอิงยังไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ
- ๒.๓ การประเมินศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะโดยแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันตามระบบเพชร (Diamond Model) มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ดังนี้

- ๒.๓.๑ การใช้ Diamond model กับการให้คะแนน (Scoring) ควรมีการทบทวนวรรณกรรมหรือกรอบแนวคิดการประยุกต์ใช้เครื่องมือวิเคราะห์ดังกล่าว รวมทั้งอธิบายวัตถุประสงค์ของการให้คะแนนศักยภาพของภาพรวมการท่องเที่ยวเกาะด้วย เช่น ต้องการนำไปเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ หรือต้องการเปรียบเทียบกับศักยภาพของไทยในอดีต ทั้งนี้ ยังไม่มีการใช้ Diamond Model ที่ครอบคลุมสมบูรณ์ เนื่องจากมีการวิเคราะห์ ๔ ด้านเท่านั้น ยังขาดด้านเหตุสุดวิสัยและด้านรัฐบาล
- ๒.๓.๒ การวิเคราะห์ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะยังขาดการวิเคราะห์ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จึงควรพิจารณาเพิ่มการวิเคราะห์ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการศึกษาประวัติศาสตร์ท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การวิเคราะห์ศักยภาพเกาะแต่ละประเภททั้งในระดับภาพรวมและระดับกรณีศึกษา
- ๒.๓.๓ การวิเคราะห์ห่วงโซ่อุปทานการท่องเที่ยวจะสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทั้งระบบ ดังนั้น จึงควรพิจารณาองค์ประกอบของห่วงโซ่อุปทานให้ครบถ้วนทั้งระบบ ซึ่งอาจอ้างอิงจากงานวิจัยหรือวรรณกรรมที่น่าเชื่อถือ นอกจากนั้น ยังควรพิจารณาถึงห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยวประเภทเกาะโดยเฉพาะ ซึ่งอาจมีรายละเอียดที่แตกต่างจากห่วงโซ่อุปทานของการท่องเที่ยวในภาพรวม
- ๒.๓.๔ การให้คะแนนแต่ละตัวชี้วัดจะต้องมีข้อมูลสถิติอ้างอิงที่ครบถ้วน ชัดเจน และสามารถสะท้อนภาพรวมศักยภาพเกาะทั้งประเทศได้ ซึ่งการกำหนดตัวแปรต่างๆ ของที่ปรึกษาอาจเกิดการเบี่ยงเบนของข้อมูลสูง เนื่องจากตัวแปรที่คล้ายตามกัน (Autocorrelation) ส่งผลให้การวิเคราะห์ไม่สะท้อนสภาพความเป็นจริงศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะ เช่น จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่นำมาวิเคราะห์เป็นส่วนหนึ่งของประเทศทั้งหมด แต่นำมาสรุปผลเฉพาะการท่องเที่ยวประเภทเกาะเท่านั้น นอกจากนี้ การวิเคราะห์ห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังไม่ครอบคลุมในหลายด้าน เช่น การขยายตัวของธุรกิจขนส่งในรูปแบบเรือบริการ และการเชื่อมโยงระหว่างต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
- ๒.๓.๕ ผลการวิเคราะห์ด้วย Diamond Model ยังไม่สะท้อนศักยภาพการท่องเที่ยวประเภทเกาะในบางมิติ อาทิ การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมทั้งการแบ่งลักษณะที่แตกต่างกันของเกาะให้ชัดเจน เช่น เกาะที่นักท่องเที่ยวต่างชาติสนใจ หรือเกาะที่นิยมในหมู่นักท่องเที่ยวไทย เป็นต้น ซึ่งจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้การประเมินศักยภาพมีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
- ๒.๓.๖ การประเมินตัวชี้วัดจากงบประมาณของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยเพียงแหล่งเดียวยังไม่สามารถสะท้อนภาพที่แท้จริงของการใช้งบประมาณภาครัฐด้านการท่องเที่ยว ดังนั้น ควรพิจารณาใช้ข้อมูลงบประมาณของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งหมด อาทิ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) แผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด

- ๒.๔ ความเชื่อมโยงของการทบทวนวรรณกรรม/กรอบแนวคิดและการวิเคราะห์ การทบทวนวรรณกรรม ทฤษฎี และเครื่องมือการวิเคราะห์ในบทที่ ๒ ไม่สอดคล้องกับการวิเคราะห์ที่ปรากฏในบทที่ ๔ - ๖ ดังนั้น จึงควรพิจารณานำเครื่องมือวิเคราะห์ที่ได้แสดงไว้ไปใช้ในการวิเคราะห์ศักยภาพเกาะในประเทศไทยทั้งในระดับภาพรวมและระดับกรณีศึกษา
- ๒.๕ การปรับปรุงข้อมูลที่ได้จากการสำรวจพื้นที่ เนื่องจากข้อมูลพื้นฐานส่วนใหญ่ของเกาะทั้ง ๓๓ เกาะ ไม่สอดคล้องเป็นลักษณะเดียวกัน ดังนั้นจึงควรปรับปรุงข้อมูลให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ประกอบด้วย ความเป็นมา ลักษณะทางภูมิศาสตร์ ความหลากหลายทางชีวภาพ การบริหารจัดการ โครงสร้างพื้นฐาน (ระบบสาธารณูปโภค) สภาพความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อม มิติเศรษฐกิจ (การประกอบอาชีพ และการท่องเที่ยว) จำนวนประชากร ร้อยละของการใช้พื้นที่แต่ละประเภท การใช้ประโยชน์จากแผนที่เพื่อวิเคราะห์แนวทางการพัฒนา และข้อมูลที่เป็นสำเนาสำหรับการท่องเที่ยว เช่น ฤดูกาลที่เหมาะสม ระยะเวลาที่ใช้เดินทาง จุดเด่น/ข้อจำกัดของเกาะ นโยบายและวิสัยทัศน์ของหน่วยงานราชการในพื้นที่ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มเติมด้วย นอกจากนี้ ควรระบุข้อมูลแหล่งสัมภาษณ์ให้ตรงตามหลักวิชาการด้วย
- ๒.๖ ผลการประเมินคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวประเภทเกาะ เนื่องจากเกาะที่ได้รับการประเมินอยู่ในมาตรฐานคุณภาพต่ำบางแห่ง ได้รับความนิยมนักท่องเที่ยวจำนวนมาก เช่น เกาะหลีเป๊ะ เกาะเสม็ด ซึ่งอาจขัดแย้งกับการรับรู้ของคนในสังคม ดังนั้น จึงควรมีการอธิบายเพิ่มเติมในรายละเอียด หรือพิจารณาทบทวนเกณฑ์การประเมินศักยภาพ และควรให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ เป็นผู้ประเมินเท่านั้น เพื่อสะท้อนภาพที่ความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น

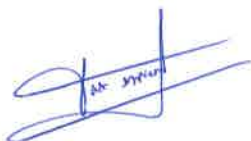
๓. มติที่ประชุม

ให้ที่ศึกษานำความเห็นของคณะกรรมการกำกับโครงการฯ ไปปรับปรุงรายงานการศึกษาชั้นกลาง (Interim Report) ให้มีความชัดเจนและสมบูรณ์ครบถ้วน และให้จัดส่งรายงานดังกล่าวให้ฝ่ายเลขานุการฯ ภายในระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในสัญญาจ้างที่ปรึกษา

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องอื่นๆ

ไม่มี

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๐๐ น.

(นายชัยไท กิริติพงศ์ไพบูลย์)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้จัดรายงานการประชุม

(นางสาวโสภา จำนงค์ศรีสมิ)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
กรรมการและเลขานุการ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม

(นางสาวกัลย์ธีรา ชุมปัญญา)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
ผู้จัดรายงานการประชุม